

Material till tidningen "Expo"

I det här häftet finns arbetsmaterial som kan användas under eller efter läsning av tidningen "Expo". Det finns både diskussionsfrågor och övningar i källkritik att ta del av. Använd gärna materialet för att aktivera eleverna under läsningen!

Diskussionsfrågor

Reportage om Srebrenica

Huvudfokus i det här numret av Expo är ett reportage om folkmordet i Srebrenica och hur spåren från detta har blivit undansopade. Folkmord är ett väldigt allvarligt brott och det är viktigt att komma ihåg vilket lidande det skapat genom tiderna. Detta är ett bra tillfälle att lära dina elever mer om folkmord samt de snarlika brotten krigsförbrytelser och brott mot mänskligheten. Frågorna kan behöva anpassas efter elevernas kunskap om ämnet, men det går såklart också bra att berätta mer om de olika brotten på en lektion för att ge eleverna de nödvändiga förkunskaperna. Bifogat i materialpaketet finner ni ett faktablad från Svenska FN-förbundet som handlar om just dessa brott och institutioner för att döma dem. Det finns även bifogat ett faktablad om skyldighet att skydda, som är en princip som ska kunna användas för att förhindra sådana brott. Det finns även länkar där det går att läsa mer.

Frågor

1. Vad tror du att det kan finnas för orsaker till att folkmord sker?
2. Vad tror du kan vara en orsak till att människor medverkar i ett folkmord?
3. Vilka tidiga tecken går det att se i ett samhälle när det är upptakt till folkmord?
4. När bör omvärlden ingripa - redan vid eventuella tecken på folkmord eller först när det bryter ut?
5. Vilka verktyg kan omvärlden använda sig utav för att stoppa ett planerat eller pågående folkmord?
6. Vad finns det för likheter och skillnader mellan folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser?
7. Är något av ovanstående brott värre än de andra? Kan flera av dem pågå samtidigt?
8. Vad kan göras efter ett folkmord för att förhindra att något liknande händer igen?
9. Kan de skyldiga straffas på något sätt?
10. Hur går det att hjälpa de drabbade?

Fakta till diskussionsfrågor

9. På riksdagens hemsida finns en beskrivning om straff för utövarna av något av brotten, samt delvis en beskrivning av brottens karaktär.

http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Lag-2014406-om-straft-for-f_sfs-2014-406/

Se även Romstadgan för Internationella Brottmålsdomstolen. Den är särskilt upprättad för att döma folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser och aggressionsbrott. I denna finns även förklaringar på de olika brotten.

http://www.manskligarattigheter.se/dm3/file_archive/020521/86650479d0e0a41c6e3b94dcaf54f369/fn_980717.pdf

Faktabladerna som skickats med finns även tillgängliga på vår hemsida. Direktlänk:

Folkmord och brott mot mänskligheten:

<http://www.fn.se/PageFiles/14110/4-12%20Folkmord%20och%20brott%20mot%20m%C3%A4nskligheten.pdf>

Skyldighet att skydda

<http://www.fn.se/Global/4-14%20Skyldighet%20att%20skydda.pdf>

Ytterligare tips

Ett annat material ni kan använda är Förutfattat. Detta har skickats ut till er tidigare men det går bra att kontakta oss om ni behöver det igen. Det finns också tillgängligt på vår hemsida via den här länken: <http://www.fn.se/skola/material/forutfattat/>

Metod: övning i källkritik

I Expo på sidorna 44-45 skrivs det om att antalet högerextrema mediekanaler ökar. I och med sociala mediers framfart sprids artiklar lättare än någonsin, och det kan därför vara lämpligt att lära ungdomar och elever om källkritik. Med anledning av detta har vi tagit fram en övning där du som lärare själv väljer ut ett antal artiklar/texter med olika politisk vinkling och låter dina elever försöka identifiera var de kommer ifrån. Det kan vara massmedia, politiska texter eller alternativ media. Tidningen Expo nämner några högerextrema sajter, men du väljer själv vad du vill ta med. Om dessa används är det dock viktigt att också föra en diskussion med eleverna om när artiklarna eventuellt går över i hets mot folkgrupp eller rasism.

Gör så här

Denna övning kan både fungera som en individuell övning (eventuellt en inlämningsuppgift) eller som en gruppövning med ca 2-4 elever i varje grupp.

Välj ut 2-4 artiklar från tidningar/webbtidningar med olika politisk vinkling. Välj gärna ett och samma tema på alla artiklar så blir det enklare att jämföra.

Censurera tidningens och författarens namn. Kopiera sedan upp artiklarna och dela ut en av varje till varje person/grupp.

Om du vill kan du i förhand berätta vilka politiska vinklingar det finns att välja mellan, men du kan också låta eleverna försöka komma fram till det själva.

I en individuell övning kan du låta eleverna skriva ner svaret, men det kan också diskuteras i grupp.

Frågor

Har den här artikeln en politisk vinkling? Vilken i så fall?

Vilken åsikt tror du författaren vill förmedla med artikeln?

Markera vilka särskilda partier/ord som är värdeladdade och vill få läsaren att tänka på ett visst sätt.

Är artikeln övertygande? Tror du att människor skulle acceptera den som fakta?

Diskussion i klassrummet

Kom alla fram till samma saker? Fanns det olika uppfattningar om artiklarnas vinkling?

Tror ni människor som läser artiklar som är länkade på till exempel Facebook tänker på var de kommer ifrån?

Varför är det viktigt att kritiskt reflektera över bakgrunden till något vi läser?